

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
НУРЛАТ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БОГДАШКИНО АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«01» ноябрь 2023 ел

№ 61

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Богдашкино авыл жирлеге депутаты статусы турындағы нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, муниципаль берәмлек уставы нигезендә, Нурлат муниципаль районы Богдашкино авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Богдашкино авыл жирлеге советы депутаты статусы турында күшымтада бирелгән Нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Богдашкино авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Богдашкино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында» 2022 елның 10 августындағы 43 номерлы карары үз көчен югалткан дип санарага.
3. Элеге карарны Нурлат муниципаль районның рәсми сайтында <http://nurlat.tatarstan.ru/> бастырып чыгарырга һәм жирлек территориясендә мәгълүмат стендларында халыкка житкерергә.
4. Элеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Богдашкино авыл жирлеге Советы Рәисе

А.Л. Михайлова

Нурлат муниципаль районы
Богдашино авыл жирлеге
Советының 2022 елның 1
ноябрендәге 61 номерлы
каарына күшымта

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Богдашино авыл жирлеге советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Богдашино авыл жирлеге Советы депутаты хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне билгели.

Статья 1. Авыл жирлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Авыл жирлеге Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Богдашино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, әлеге Нигезләмә белән билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыралар.

Статья 2. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутат вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәненец 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш авыл жирлеге Советында эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Богдашино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы белән «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

Статья 3. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре түбәндәге очракларда вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставкага китү;
- 3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яисә эшкә чикләнгән дәрәҗәдә сәләтле дип тану;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип иғлан итү;
- 5) аңа карата судның гаепләү каарының законлы көченә керүе;
- 6) Россия Федерациясеннән читкә дайими яшәү урынына чыгу;
- 7) чит ил гражданының жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуки булган Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы, әгәр Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә башкасы кааралмаган булса, Россия Федерациясе гражданы йә чит ил гражданы территориясендә дайими яшәү хокукин раслаучы бүтән документ яисә чит ил гражданы, Россия Федерациясе халықара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуки булган чит ил гражданы гражданлыгы булса;

- 8) сайлаучылар фикере;
- 9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
- 10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручи альтернатив граждан хезмәтенә жибәрү;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләуләрне үтәмәгән очракта;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.

2. Авыл жирлеге Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы каары вакытыннан алда вәкаләтләрен туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән 30 көннән дә соңга калмычка кабул ителә.

3. Татарстан Республикасының югары вазыйфаи заты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать иткән очракта, вәкаләтләрнең вакытыннан алда туктатылуы өчен нигез барлыкка килгән көн-авыл жирлеге Советына әлеге гариза кергән көн.

Статья 4. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат аның авыл жирлеге Советы депутаты шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы булган таныклығына, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында аннан файдаланучы күкрәк билгесенә ия.

2. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвиirlамасы авыл жирлеге Советы каары белән раслана.

Статья 5. Депутат үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат эшчәнлеген эштәнән азат ителмәгән нигездә башкара, үзенең депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алыш бара, мона «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Богдашино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнгән очраклары керми.

Статья 6. Депутат эшчәнлеге формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары булыш тора:
  - а) авыл жирлеге Советы утырышларында катнашу;
  - б) авыл жирлеге Советы комиссияләре эшендә катнашу;
  - в) авыл жирлеге Советы каравына авыл жирлеге Советы каарлары проектларын кертү;
  - г) депутат таләбе кертү;
  - д) депутат мөрәҗәгатен жибәрү;
  - е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр кертү;
  - ж) тиешле вазыйфаи затларга гражданнар хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрүнә таләп итеп мөрәҗәгать итү;
  - з) сайлаучылар белән эшләү;
  - и) депутат берләшмәләре, фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
  - к) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.
2. Депутат эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Богдашино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставында, авыл жирлеге Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка

рөвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Статья 7. Депутатның Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Богдашко авыл жирлеге Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат авыл жирлеге Советы утырышларында шәхсән катнаша

2. Депутат авыл жирлеге Советының утырышлар уздыру вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр түрүндә вакытында хәбәр итә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча барлық кирәклө материалларны авыл жирлеге Советы Регламенты нигезендә ала.

Авыл жирлеге Советы утырышында катнашу мөмкин булмаса, депутат бу хакта алдан ук авыл жирлеге советына хәбәр итә

3. Депутат хокуклы:

1) авыл жирлеге Советында комиссиядә һәм тиешле вазифаларга сайланырга һәм сайланырга;

2) авыл жирлеге советын карау өчен сораулар бирергә;

3) авыл жирлеге Советы тарафыннан төзелә торган органнарны һәм авыл жирлеге Советы тарафыннан сайланучы (билгеләнеп куела, килештерелә) вазыйфаи затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер белдерергә;

4) авыл жирлеге Советының хокукый актлары проектларын хокукый инициативы гамәлгә ашыру тәртибендә кертергә;

5) көн тәртибе, фикер алышына торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, каарлар проектларына һәм авыл жирлеге Советының башка актларына төзәтмәләр кертергә;

6) авыл жирлеге Советы утырышында теләсә кайсы органның яисә вазыйфаи затның, авыл жирлеге Советының хисап яисә контроль астында тотылыша тиешле яисә хисапсыз хисабын яки мәгълүматын тыңлау түрүндә тәкъдимнәр кертергә;

7) авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) авыл жирлеге Советы утырышларында, аның фикеренчә, иҗтимагый әһәмияткә ия булган гражданнар мөрәжәгатьләрен иғълан итәргә.;

9) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;

10) авыл жирлеге Советы утырышлары беркетмәләренең эчтәлеге белән танышырга.

4. Авыл жирлеге Советы утырышында депутат тарафыннан әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр авыл жирлеге Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

Статья 8. Депутатның авыл жирлеге Советының дайими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат авыл жирлеге Советы комиссияләре эшендә шәхсән катнаша, аның әгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр түрүндә фикер алышуда һәм каарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат әгъзасы булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр түрүндә фикер алышуда һәм кинәш бирү тавышы хокуку белән каарлар кабул итүдә катнаша ала.

Статья 9. Депутатның авыл жирлеге Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат авыл жирлеге Советы һәм аның комиссияләренең үз компетенциясе кысаларында бирелгән йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. Депутат авыл жирлеге Советы яисә аның комиссияларе күшүү буенча муниципаль берэмлек чиклэрендө булган оештыру-хокукый формаларына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә авыл жирлеге Советының Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат авыл жирлеге Советына яки аның комиссиясенә хәбәр итә.

Статья 10. Депутат таләбе

1. Авыл жирлеге Советы утырышларында депутат жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, авыл жирлеге Советы төзи яисә сайлана торган башка органнар житәкчеләренә, авыл жирлеге Советы территориясендө урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә депутат гарызnamәсе белән аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе-депутат мөрәжәгате, ул авыл жирлеге Советы карары буенча депутат гарызnamәсе буларак таныла. Депутат гарызnamәсе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә авыл жирлеге Советы утырышында иғълан ителә..

3. Жирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, депутат таләбе жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа язма рәвештә жавап бирергә тиеш. Жавап орган житәкчесе, вазыйфаи зат, депутат таләбе жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзалаңырга тиеш.

4. Гарызnamәнең инициаторы гарызnamәдә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнаша ала. Гарызnamәнең инициаторына аларны карау көне турында алдан, әмма мәсьәләне карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмычча хәбәр ителә.

5. Авыл жирлеге Советы Жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органының вазыйфаи затына, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесенә депутат таләбе буенча кабул ителгән каарның үтәлеше турында жирлек советы билгеләнгән вакытка язмача жавап бирергә хокуклы.

Статья 11. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате дип депутатның Дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарының вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә, муниципаль берэмлек территориясендө урнашкан оештыру-хокукый формаларына һәм иҗтимагый берләшмәләргә, аларның компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлеге белән бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язмача мөрәжәгате санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Дәүләт хакимиите органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, оешмалар, аларның оештыру-хокукый формаларына һәм иҗтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мөрәжәгатъләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә жавап мөрәжәгаттә куелган сорауларның асылы буенча булырга һәм мөрәжәгать жибәрелгән вазыйфаи зат тарафыннан яисә вәкаләтле зат тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

Статья 12. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятие, оешмалар,

дәүләт һәм башка органнар колективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәҗәгатьләрен карый, гражданнарны кабул итә, дәүләт хакимиятенең тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук сайлаучыларны айга кимендә бер тапкыр кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга үз эшчәнлекләре турында алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэммин итү буенча чаралар күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятыләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләрне дөрес хәл итүгә ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары жирлек Советы тарафыннан билгеләнгән маҳсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды территорияләрендә үткәрелә.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенең жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

Статья 13. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Авыл жирлеге Советы депутаты депутат фракциясе яки уртак эшчәнлек һәм карала торган мәсьәләләр буенча позицияне белдерү өчен төзелә торган төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлеге тәртибе авыл жирлеге Советы Регламенты белән билгеләнә.

Статья 14. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат авыл жирлеге Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэммин итә торган бәтен хокукка ия.

2. Авыл жирлеге Советы депутатның сайлау округында, авыл жирлеге Советында эше, авыл жирлеге Советының, аның органнарының карапларының һәм курсәтмәләренең үтәлеше турында хәбәрен тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәклे ярдәм курсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, икътисади һәм социаль үсеш программаларын үтәүнен барышы, депутатның тәнкыйди кисәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлекләрен вәкиллекле органнары эш тәжрибәсен, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

Статья 15. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокуки

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча аывыл жирлеге территорииясендә жирле үзидарә органнарының, предприятие, оешмаларның, муниципаль милек рәвешендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затларын чираттан тыш кабул итү хокукиннан файдалана.

Статья 16. Депутатның мәгълүмат алу һәм таратуга хокуки

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм

аларның вазыйфаи затларыннан депутат эшчәнлеге белөн бәйле, закон тарафыннан сакланмый торган яшерен мәсьәләләр буенча мәгълүмат алу хокуқына ия.

Статья 17. Депутатның бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген башкарганда үтәргә Конституция Федераль законнар, Конституция Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы законнары, Ару шәһәрләр, башка муниципаль хокукий актлар;

2) гражданныарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэммин иту;

3) дайми, кимендә айга бер тапкыр, сайлаучыларны кабул иту;

4) гражданныарның, оешмаларның, аларның оештыру-хокукий формасына, ижтимагый берләшмәләргә, дәүләт хакимиите органнарына, җирле үзидарә органнарына бәйсез рәвештә мөрәҗәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә жавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елга бер тапкырдан да ким булмаган санда хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрне үтәргә;

7) «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә;

8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) дәүләт һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләрне сакларга, шулай ук гражданныарның шәхси тормышына, намусына һәм аbruена кагылышлы, депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белөн бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрне таратырга;

10) ел саен хисап финанс елышынан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңға калмыйча үзләренең керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә үз хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат аңа федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы һәм башка муниципаль хокукий актлар белөн йөкләнгән башка бурычларны ити.

Статья 18. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен дайми нигездә башкаручы депутат хокуклы түгел:

1) эшмәкәрлек эшчәнлеге белөн шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнергә;

2), түбәндәгे очраклардан тыш, коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белөн идарә итүдә катнашырга:

а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән җирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчмәсез милек милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында (конференцияләрдә) катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белөн идарә итүдә (сәяси партия идарәсендә, һөнәр берлеге органында, шул исәптән җирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлап алу органы тарафыннан, башка ижтимагый оешманың, торак,

торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчмез милемек милекчеләр ширкәтененең гомуми жыелышында катнашу (конференция), Татарстан Республикасы Президентына Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә алдан хәбәр итүдән тыш) катнашу;

в) муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр Советы Ассоциациясенә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләренә, шулай ук аларның идарә органнарында тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек муниципаль берәмлекне гамәлгә куючы (катнашучы) муниципаль берәмлек булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) тарафыннан оешма гамәлгә куючысы (катнашучы) тарафыннан муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючының вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукий актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) түләүсез нигездә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә, мәгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мәгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халықара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финансана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халықара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенең халықара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Дайми нигездә вәкаләтләрен башкаручы Депутат граждан административ яки жинаять эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) буларак яки административ хокук бозу турында эш буенча катнаша алмый.

Статья 19. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын, шул исәптән әхлак нормаларын да катый үтәргә тиеш:

1) авыл жирлеге Советы утырышларында билгеләнгән тәртипне һәм регламентны үтәргә;

2) депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә үз көченә керә торган башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм гражданнарга карата түзәмлек һәм хәрмәт күрсәтү, ихтирамсызлык күрсәтү, ихтирамсызлык белдерү;

3) депутат эшчәнлеге белән бәйле булмаган максатларда, әгәр бу мәгълүматлар Дәүләт, хәzmәт, коммерция, шәхси яки закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итсә, депутат вәкаләтләрен үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны таратырга һәм кулланмаска;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хәzmәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә шәхсән яки аның якыннарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә депутат статусыннан файдаланмаска;

5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырлык гамәлләр, гаризалар, гамәлләр, шулай ук аның абуруна яисә авыл жирлеге Советы абуруна зыян китерә алырлык низаглы ситуацияләрдән тыелырга;

6) мәнфәгатьләр конфликтyna китерә яки китерә ала торган вазыйфаларны башкарганда шәхси кызыксынучанлык туганда, бу хакта авыл жирлеге советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга юнәлтелгән каарларын үтәргә;

7) авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнгән Халык алдында чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта, депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә авыл жирлеге Советы күшүү буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

Статья 20. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Бормәт авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы, авыл жирлеге Советының муниципаль норматив хокукий актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларының гарантияләре, аларны җинаятын яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка җинаяты-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук торак һәм (яки) хезмәт урынын, аларның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, алар тарафыннан кулланыла торган элемтә чараларын исәпкә алганда, федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйттелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция өчен һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыккач та, җинаятын яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.